

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 65/2024
10.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Миљуш, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници тужиоца РАЗВОЈНА БАНКА ВОЈВОДИНЕ АД НОВИ САД -У СТЕЧАЈУ чији је пуномоћник Бранибор Јовичић, адвокат у ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Јована Шубарић, адвокат у ..., ради исплате, вредност предмета спора 57.700.000,00 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 12Пж 3141/22 од 04.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 10.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 12Пж 3141/22 од 04.10.2023. године у делу којим је потврђена пресуда Привредног суда у Новом Саду П 2010/21 од 21.12.2021. године у усвајајућем делу за тужбени захтев за износ од 11.097.004,06 динара са законском затезном каматом од 10.06.2020. године до исплате, за износ од 2.582.292,11 динара и за захтев за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 334.573,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Новом Саду П 2010/21 од 21.12.2021. године у ставу I изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 11.097.004,06 динара са законском затезном каматом почев од 10.06.2020. године до исплате, износ од 2.582.292,11 динара, и на име трошкова поступка износ од 334.573,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. У ставу II изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца за износ од 46.602.995,94 динара са законском затезном каматом почев од 10.06.2020. године до исплате, за износ од 94.187.425,31 динара, и захтев за накнаду трошкова поступка за износ преко досуђеног.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 3141/22 од 04.10.2023. године, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и туженог и потврђена је првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у делу у ком је другостепени суд потврдио првостепену пресуду у ставу I изреке, тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 – др. закон), Врховни суд је одлучио да ревизија туженог није основана.

У доношењу побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју суд у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Ревидент истиче повреде одредаба парничног поступка пред првостепеним судом, када првостепени суд није уважио молбу пуномоћника туженог за одлагање рочишта за главну расправу. Такве повреде нису предвиђен ревизијски разлог по одредби члана 407. Закона о парничном поступку. Исто се односи и на указивање да другостепени суд није изнео разлоге за одлуку, у суштину на повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Свакако, према разлозима изнетим у другостепеној пресуди, она није захваћена таквим недостацима у образложењу који би били од значаја за правилност одлуке, у смислу члана 374. став 1. Закона о парничном поступку. Закључак је да је пресуда донета без битних повреда одредаба парничног поступка које се могу истицати у ревизијском поступку.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, правни претходник тужиоца, као давалац кредита и Воћар Лутка ДОО Велика Жупа, Пријепоље, као корисник кредита, закључили су Уговор о краткорочном кредиту број 486/09 од 30.12.2009. године, којим је банка одобрила кориснику кредита износ од 60.000.000,00 динара, са уговореном каматом од 1,65% месечно, која је променљива и усклађује се аутоматски са каматном стопом коју банка утврди пословном политиком за ову врсту кредита. Корисник кредита се обавезао да одмах по закључењу уговора плати банци једнократну накнаду за обраду кредитног захтева у висини од 0,75% од износа одобреног кредита, с тим да се на неблаговремено плаћену накнаду обрачунава и плаћа камата. У члану 5. се корисник кредита обавезао да преда банци на име обезбеђења уредног враћања кредита и плаћања камате и накнаде 6 овлашћења за реализацију налога за наплату, те јемства Занатства ДОО Пријепоље, НПЦО ДОО Београд и јемство АА. За корисника кредита Уговор је потписао АА, овде тужени. Правни претходник тужиоца и тужени као јемац закључили су Уговор о јемству број 486-3/09, којим се јемац обавезао према повериоцу да солидарно са дужником испуни пуноважну и доспелу обавезу дужника Воћар Лутка ДОО по основу Уговора о краткорочном кредиту број 486/09 на износ од 60.000.000,00 динара, као јемац платаца. Према члану 3, као обезбеђење плаћања обавеза по основу Уговора јемац предаје повериоцу две бланко сопствене менице серије АВ 1708910 и АВ 1708911 и овлашћује га да их попуни на износ свих доспелих, а неизмирених обавеза дужника по уговору за чије извршење јемчи. У члану 4. су уговорне стране договориле да јемчева обавеза не може бити већа од обавезе дужника.

Дана 23.03.2010. године Воћар Лутка ДОО и АА, као заложни дужници, потписали су заложну изјаву којом безусловно дозвољавају да се на основу те изјаве, а за дуг Воћар Лутка ДОО, кога заступа овде тужени, изврши упис заложног права - извршна вансудска хипотека у корист правног претходника тужиоца на непокретности уписаној у ЛН број ... К.О. ... коју чини парцела број .., зграда I ... и на непокретности уписаној у ЛН број .. К.О. ..., а ради обезбеђења новчаног потраживања по основу уговора о краткорочном кредиту број 486/09 од 30.12.2009. године. Из решења Привредног суда у Ужицу број Ст. 17/2012 од 08.06.2012. године, утврђено је да је потврђено усвајање УППР стечајног дужника Воћар Лутка ДОО од 06.04.2012. године, које решење је постало правоснажно 16.07.2012. године, а тим УППР-ом је тужилац сврстан у прву класу - разлучни повериоци са заложним правом, са износом потраживања од 74.130.441,98 динара. Решењем Привредног суда у Ужицу Ст. бр. 24/14 од 14.06.2016. године отворен је поступак стечаја над Воћар Лутка ДОО. Дана 19.08.2016. године тужилац је у поступку стечаја Ст. 24/2014 поднео пријаву потраживања на укупан износ од 130.000.383,36 динара, од чега за кредит у динарима 74.130.441,98 динара, за редовну камату 14.643.368,08 динара и за затезну камату 41.226.573,30 динара, а по основу УППР од 06.04.2012. године, заложне изјаве оверене у Основном суду у Пријепољу број Ов. 960/2010 од 24.03.2010. године и извода из пословних књига обавеза Воћар Лутка ДОО у стечају на дан 14.06.2016. године. Привредни суд у Ужицу донео је Закључак о листи утврђених и оспорених потраживања Ст. 24/2014 од 03.02.2017. године, којом је утврђено потраживање тужиоца као разлучног повериоца у износу од 107.639.260,69 динара по основу хипотеке на пословно - стамбеном објекту на парцели број .., уписаној у ЛН број ... К.О. Према чињеничном стању које је утврдио првостепени суд, власник зграде на парцели број .. је Воћар Лутка ДОО, који је и корисник зенљишта. Оспорено је потраживање и право одвојеног намирења тужиоца по основу хипотеке на истом објекту у износу од 22.361.122,67 динара. Правноснажним решењем Привредног суда у Ужицу број Ст. 24/2014 од 12.06.2017. године, потврђено је усвајање плана реорганизације поднетог од стране овде туженог дана 10.11.2016. године, који је уређен 26.12.2016. године. План је у примени од 28.03.2018. године. Дана 08.03.2018. године тужилац је попунио меницу издату од стране туженог дана 30.12.2009. године серија АВ 1708910 на износ од 115.482.027,49 динара са назнаком „без извештаја, без протеста“. Дана 14.04.2018. године овде тужени је, легитимишући се као оснивач и власник Воћар Лутка ДОО, тужиоцу упутио захтев за поступање као разлучног повериоца по плану реорганизације, изјавио да су се стекли услови за његово намирење, те да се тужилац поднесе захтев катастру ради уписа као власник. Решењем Ст. 24/2014 од 12.04.2018. године Привредног суда у Ужицу обустављен је стечајни поступак над стечајним дужником Воћар Лутка ДОО у стечају. У уређеном плану реорганизације Воћар Лутка ДОО у стечају од 23.12.2016. године тужилац је сврстан у прву класу - разлучни повериоци, повериоци чија су потраживања обезбеђена хипотеком, са укупним износом дуга од 107.639.260,69 динара, од чега за главни дуг 74.130.441,98 динара, а за затезну камату 33.508.818,71 динара. За измирење обавеза према тужиоцу планиран је пренос права власништва на робној кући у ..., објекат евидентиран у ЛН број ... К.О. ... на парцели број .. . уписан као непокретност у изградњи, чији је инвеститор Воћар Лутка ДОО. Према плану, измирење обавеза ће бити извршено преносом права власништва без терета на непокретностима или делу непокретности које су биле обезбеђене по основу уписане хипотеке, са учешћем у

власништву које је пропорционално односу њихових потраживања и то овде тужилац 99,77% (удео од 9977/10000) и Банка Интеса АД 0,23% (удео од 23/10000). Повериоци стичу право да се обрете надлежном катастру ради уписа непокретности у своје власништво, на основу овог плана реорганизације, а стечајни дужник је сагласан да се у надлежним катастрима непокретности различити повериоци могу уписати као власници, односно сувласници без посебне сагласности и присуства стечајног дужника. Дана 03.07.2019. године тужилац и Воћар Лутка ДОО су сачинили и потписали записник о уласку у посед, у којем је констатовано да је извршена примопредаја поседа, односно улазак у посед непокретности у ..., а која непокретност је УППР-ом предвиђена да служи за намиривање потраживања тужиоца које је му је сврстано у прву класу у УППР-у. На околност висине преосталог дуга према тужиоцу спроведено је економско-финансијско вештачење, а првостепени суд је за своју одлуку прихватио варијанту налаза која узима у обзир датум од којег почиње примена плана реорганизације и умањење за измирени дуг по плану реорганизације, тако да на дан 28.03.2018. године преостала главница дуга износи 11.097.004,06 динара, с тим да је, имајући у виду начин на који је тужилац поставио тужбени захтев јер је за период пре вештачења потраживао углавничену камату, док је на главницу дуга камату потраживао од 10.06.2020. године до исплате, а да би могао одлучити о свим захтевима тужбе, суд узео у обзир и исказани дуг на дан вештачења, 01.06.2020. године, на који дан укупан дуг износи 13.679.296,17 динара, од чега за главницу 11.097.004,06 динара и камату 2.582.292,11 динара. У складу са планом реорганизације и ступањем тужиоца у посед непокретности измирен је дуг у износу од 107.639.260,69 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом материјалног права и то чланова 997, 998, 1004. став 3, 1007. став 2, 262. став 1 и 277. Закона о облигационим односима, донео одлуку као у ставу I изреке побијане пресуде и обавезао туженог да тужиоцу исплати преостали износ дуговања умањен за износ измиреног потраживања кроз план реорганизације за који износ је у ставу II одбио тужбени захтев, а разлоге првостепеног суда у целости је прихватио другостепени суд.

Врховни суд налази да су нижестепени судови правилно применили напред цитиране одредбе материјалног права када су закључили да постоји обавеза на страни туженог да тужиоцу исплати износ од 11.097.004,06 динара са законском затезном каматом почев од 10.06.2020. године до исплате, и износ од 2.582.292,11 динара.

Из чињеница утврђених у овој парници правни претходник тужиоца је са Воћар Лутка ДОО закључио Уговор о краткорочном кредиту, а тужени је јемац платац за обавезе корисника кредита по истом. Над Воћар Лутка ДОО је усвојен план реорганизације у 2012. години, али како исти није спровођен, покренут је стечајни поступак у којем је тужилац пријавио своје потраживање и исто му је делимично признато, да би затим био усвојен план реорганизације, чије усвајање је правноснажно потврђено 15.03.2018. године. Планом је тужилац сврастан у прву класу-различити повериоци, повериоци чија су потраживања обезбеђена хипотеком, са укупним износом дуга од 107.639.260,69 динара, од чега главни дуг 74.130.441,98 динара, а за затезну камату 33.508.818,71 динара. За измирење обавезе према тужиоцу је планиран пренос власништва на робној кући у ..., објекат евидентиран у ЛН број ... К.О. ... на парцели број .., уписан као непокретност у изградњи, чији је инвеститор Воћар Лутка

ДОО, са учешћем у власништву тужиоца 99,77 % (удео од 9977/10000). Тужилац је ступио у посед непокретности дефинисаних у плану, на који начин је дошло до измирења дуга у висини од 107.639.260,69 динара. На основу економско-финансијског вештачења, првостепени суд је узимајући у обзир умањење за измирени дуг по плану реорганизације, утврдио да на дан 28.03.2018. године преостала главница дуга дуга износи 11.097.004,06 динара, и за камату 2.582.292,11 динара.

Изнете чињенице део су утврђеног чињеничног стања, па наводи ревидента којим исте чињенице побија, нису дозвољени ревизијски разлози у смислу одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Ревидент оспорава правилност правноснажне пресуде позивом на одредбу члана 1007. став 1 Закона о облигационим односима, наводећи да тужилац јесте пријавио потраживање према дужнику у стечају, али о томе није обавестио овде туженог, због чега је одговоран за штету коју тужени трпи као јемац.

Навод ревидента је без значаја за одлуку о тужбеном захтеву. Наведеном одредбом предвиђено је право јемца да накнади од повериоца ону штету коју трпи зато што га поверилац није обавестио да је пријавио у стечају потраживање према главном дужнику. Изостанак таквог обавештења није од значаја за постојање права повериоца да од јемца платца намири преостало потраживање, по одредби члана 1004. став 3. Закона о облигационим односима.

Надаље, ревидент истиче да тржишна вредност објекта који је пренет повериоцу ради намирења потраживања премашује утврђену обавезу главног дужника у стечају од 107.639.260,69 динара за 11.004.740,00 динара. Међутим, утврђено је да је преносом и предајом непокретности у посед тужиоцу измирено само потраживање у износу од 107.639.260,69 динара, те јемац платац, овде тужени, одговара тужиоцу као повериоцу за преостали део потраживања који није намирен. Према тако утврђеном чињеничном стању, основано је тужени обавезан да по основу јемства исплати тужиоцу преостало, ненамирено потраживање по уговору о кредиту, сагласно одредби члана 1004. став 3. и члана 1007. став 2. Закона о облигационим односима. Како је предмет досуђене обавезе преостало потраживање, ненамирено у стечају над главним дужником, то нема пресуђене ствари, те је такав приговор туженог неоснован. План реорганизације стечајног дужника јесте извршна исправа, али њоме се уређују обавезе стечајног дужника, а према одредби члана 1007. став 2. Закона о облигационим односима, смањење обавезе главног дужника у стечајном поступку или у поступку принудног поравнања не повлачи са собом и одговарајуће смањење јемчеве обавезе, те јемац одговара повериоцу за цео износ своје обавезе у мери у којој је остала ненамирена.

Обавеза туженог произилази из његовог својства јемца платца за обавезе главног дужника из уговора о кредиту закљученог са тужиоцем, па су без значаја наводи ревизије о мањкавостима менице коју је тужилац попунио и о застарелости меничног захтева.

-6-

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Татјана Миљуш,с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић